

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление за изменение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (Приета с ПМС № 219 от 5.10.2017 г., обн., ДВ, бр. 81 от 10.10.2017 г., изм. и доп., бр. 31 от 10.04.2018 г., в сила от 1.01.2018 г., бр. 105 от 18.12.2018 г., в сила от 1.01.2019 г.)
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2019 г. – 30.06.2019 г.	Дата: 20.02.2019 г.
Контакт за въпроси: Дима Коцева	Телефон: 02 92 17 484
1. Дефиниране на проблема <i>1.1.Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> Настоящата частична предварителна оценка на въздействието на Постановление за изменение на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование (за кратко Постановление) е израз на последователните и целенасочени усилия на Министерството на образованието и науката за повишаване на обхвата на децата в предучилищното образование, както и за усъвършенстване на подзаконовата нормативна уредба в предучилищното и училищното образование. Политиките на Министерството на образованието и науката (МОН), насочени в предучилищното образование в последната година и половина са приоритетни и се основават на осъзнатата значимост на ролята на предучилищното образование както за създаване на мотивация за учене и за полагане на основите за учене през целия живот, така	

и за по-нататъшното развитие на личността. Посочените политики се прилагат и в зависимост от регионалните различия, както и във връзка с демографските и социално-икономическите характеристики на общините. В тази връзка приемането на Постановлението се обуславя от необходимостта да бъдат създадени още по-благоприятни нормативни условия в подкрепа на усилията на общините за осигуряване на места за всички деца, чиито родители желаят те да посещават детска градина.

Необходимо е и да се изменят текстове в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование с цел да бъдат приведени в синхрон с предвидените изменения в Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Съгласно Приложение № 7 към чл. 53 от Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование минималният брой деца в полудневни и целодневни групи в детските градини е 12, а максималният – 23. Съгласно чл. 57 от цитираната наредба, максималният брой на децата в групите може да бъде завишен с до 2 деца, т.е. до 25 при условие, че са спазени здравните изисквания към детските градини, определени с наредба на министъра на здравеопазването. По данни на Националния статистически институт средният списъчен брой деца в една детска градина за страната е 120, като за градовете е значително по-голям - 156, а за селата - 62. Една група се формира средно от 24 деца, съответно 25 в градовете и 19 в селата¹. В допълнение по данни на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ) в преобладаващата част от годината реалната посещаемост на децата е между 60% и 70% от списъчния им брой².

При така определените максимални прагове, общините с недостиг на места в детските градини нямат нормативна възможност за по-голяма гъвкавост и обхващане на максимален брой деца, чиито родители желаят те да посещават детска градина. В същото време сградите на детските градини отговарят на здравните изисквания и е налице възможност за прием на повече деца. В тази връзка се предвижда да бъде дадена възможност на общинските съвети

¹ Образованието в Република България през учебната 2017/2018 година
http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/Education2017_854DBUN.pdf

² Данните са предоставени с писмо от НСОБ до министъра на образованието и науката, отразено с № 1103-28/28.01.2019 г. в деловодната система на МОН

в общините с недостиг на места в детските градини за завишаване на максимално определения брой деца в групите на целодневните и полудневните детски градини, в случай, че са налице едновременно следните условия:

1. Недостиг на места в целодневните и полудневните детски градини
2. Средната месечна посещаемост, установена на база три последователни месеца, не по-малко от 18 деца
3. Изпълнени са всички здравни изисквания.

На електронната страница на МОН е предложен за обществено обсъждане проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование. В проекта на акт са включени нови текстове, регламентиращи преместването на учениците в друго училище при условията на утвърдени училищен и държавен план-прием. Тези промени налагат промяна и в текстовете на Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование, свързани с определянето на броя на учениците в паралелките.

Горепосоченото е възможно да бъде постигнато само чрез приемане на Постановлението.

- 1.3. *Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?*
До този момент не са извършени последващи оценки на Постановлението.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Основните цели на Постановлението са:

- Да се повиши обхвата на децата в предучилищното образование, като се подпомогнат усилията на общините в тази връзка
- Да се усъвършенства подзаконовата нормативна уредба в предучилищното и училищното образование чрез синхронизиране на текстовете в Наредба № 10 от 1.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование и в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Постановлението е в синхрон с поставените стратегически цели за:

- Повишаване дела на обхванатите в предучилищното образование деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас на 90 % през 2020 г. (Национална стратегия за учене през целия живот (2014-2020)
- Намаляване дела на отпадналите от образователната система до под 11% през 2020 г. (Национална програма за реформи на Република България в изпълнение на Стратегията „Европа 2020“).

В допълнение целите на Постановлението са насочени и към осъществяване на заложената в Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. Мярка 341 „Повишаване обхвата на 5- и 6-годишните деца в задължително предучилищно образование в подготвителните групи. Регламентиране на задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст“.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

3.1. Приемането на Постановлението се очаква да окаже пряко въздействие върху децата в предучилищна възраст, техните родители, както и детските градини като институции в системата на предучилищното образование.

В допълнение основни резултати от проведените от Националния статистически институт годишни изчерпателни изследвания, характеризиращи дейността на образователните институции показват следното:

- през учебната 2017/2018 година в детски градини са записани 220.9 хил. деца, или с 1.6% по-малко в сравнение с предходната година;
- към 1.12.2017 г. в страната функционират 1 834 общински, държавни и частни самостоятелни детски градини с директор.³

3.2. Приемането на Постановлението се очаква да окаже пряко въздействие и върху учениците, техните родители, както и относно училищата като институции в системата на училищното образование.

³ Образованието в Република България през учебната 2017/2018 година
http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pressreleases/Education2017_854DBUN.pdf

Заинтересовани страни са и общините и Министерството на образованието и науката.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Налице са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо /без действие; нулев вариант/

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса

Вариант 0. Ако се приложи Вариантът „Без действие“ ще продължат да са налице относително по-неблагоприятни условия във връзка с прилагане на ефективни политики и мерки в за обхващането на децата в предучилищното образование.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса.

Приемането на Постановлението ще допринесе за създаването на още по-благоприятни условия за осъществяване на ефективни политики областта на обхващането на децата в предучилищното образование. В тази връзка се предвижда в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование да се направят следните изменения в чл. 57а, ал.1:

„(1) В случаите, когато броят на децата в групите в детските градини, изчислен на базата на средна месечна посещаемост за период три последователни месеца, е по-малък от 12 – за яслените групи и съответно 18 – за останалите групи, максималният брой на децата в групите може да бъде завишен над максималния по приложение № 7 или над определения по реда на чл. 57 с до 3 деца.”

2. В ал. 2 думите „детските ясли“ се заменя с „детските градини“;

3. В ал. 3 думите „в яслите и в яслените групи“ се заличават.

Приемането на Постановлението ще създаде възможност за промени в реда за определянето на броя на учениците в паралелките в случаите на записване и на преместване на ученици от едно училище в друго. В тази връзка се предвижда в Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование да се направят следните изменения в чл. 61:

1. Основният текст на ал. 4 се изменя:

„(4) При определянето на броя на паралелките, както и в случаи на преместване на ученици над утвърдения училищен план-прием, броят на учениците в паралелките може да се завиши с до:“

В ал. 5 след думите „броя на паралелките“ се добавя „и при преместване на ученици над утвърдения училищен, държавен или допълнителен държавен план-прием“ и се поставя запетая.

Поради изложеното дотук, Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

При Вариант 0 - не се предприемат никакви действия.

Прилагането на нулев сценарий, при който няма да се приеме Постановлението, няма да допринесе за създаване на по-благоприятни условия и за повишаване на обхвата на децата на предучилищното образование и за подпомагане на усилията на общините с недостиг на места в детските градини. Негативни въздействия се очакват по отношение на това, че биха продължили да съществуват:

- относително по-неблагоприятните условия за осигуряване правото на детето в предучилищна възраст на образование и свързаните с това рискове от необхващане в системата на предучилищното образование и от отпадане от училище впоследствие. Това би се отразило отрицателно в негативен план относно личностното развитие на децата, необхванати в предучилищното образование.
- трудности за родителите на необхванатите деца – във връзка с професионалната им реализация, с осигуряването на икономически и социален просперитет на семействата, за повишаване на възпитателния им потенциал и др.
- относително по-неблагоприятните условия пред институциите в предучилищното и училищното образование, пред общините и пред Министерството на образованието и

науката при прилагане на политики и мерки за обхващане и включване на децата в предучилищно образование.

Прилагането на нулев сценарий не би било благоприятно по отношение на постигане на стратегическите цели за предучилищното и училищното образование, свързани с повишаване обхвата на децата и учениците и с намаляване дела на отпадналите от училище и на преждевременно напусналите училище.

При Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса. При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни ефекти икономически и социални ефекти при предприемане на регулаторна намеса (приемане на Постановлението).

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0 - неприемане на действия. При извършените анализи в процеса на изготвяне на настоящата оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани положителни въздействия.

При вариант 1 – регулативна намеса. Приемането на Постановлението се очаква да окаже позитивно въздействие върху всички заинтересовани страни, както следва:

- По отношение на децата в предучилищна възраст ще бъдат създадени по-благоприятни условия за осъществяване правото им на предучилищно образование, което ще се отрази позитивно по отношение на тяхното личностното развитие.
- По отношение на родителите на необхванатите деца ще се създадат по-добри възможности за професионалната им реализация и за осигуряването на икономически и социален просперитет на семействата, за повишаване на възпитателния им потенциал и др.
- Детските градини, общините и Министерството на образованието и науката биха прилагали по-ефективно политики и мерки за обхващане и включване на децата в предучилищно образование.
- Ще се създадат условия за усъвършенстване на реда за определяне на броя на учениците в паралелките в случаите на записване и на преместване на ученици от

едно училище в друго. Това ще се отрази в позитивен план по отношение на учениците, на техните родители и на училищата като институции в системата на училищното образование.

Прилагането на вариант 1 би се отразило благоприятно относно постигане на стратегическите цели за предучилищното и училищното образование, свързани с повишаване обхвата на децата и учениците и с намаляване дела на преждевременно напусналите училище.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са идентифицирани рискове от приемане на Постановлението, включително възникване на съдебни спорове.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

0 Ще се повиши

0 Ще се намали

0 Няма ефект

Постановлението няма да окаже влияние върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

С Постановлението не се създават нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

С Постановлението не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Постановлението няма ефект върху малките и средни предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

0 Да

0 Не

Проектът на Постановлението не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Обществените консултации се провеждат в съответствие с чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Приемането на Постановлението не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“

Дата:

Подпис: